

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Master of Business Administration
(Biznesin idarə edilməsi) Departamentinin

TƏDRİS KONSEPSİYASI

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin

Elmi Şurasının qərarı ilə təsdiq edilir

19 sentyabr 2014-cü il
(protokol # 131)

Bakı 2014

Master of Business Administration (Biznesin idarə edilməsi) Departamentinin tədris konsepsiyası Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, Azərbaycan Respublikasının qanunlarına, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərman və sərəncamlarına, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar və sərəncamlarına, Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin müvafiq normativ-hüquqi aktlarına, Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasına, “Müəllimlərin etik davranış qaydaları”na, təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini tənzimləyən digər normativ-hüquqi aktlara, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə və Master of Business Administration (Biznesin idarə edilməsi) Departamentinin Əsasnaməsinə uyğun olaraq hazırlanmış və aşağıdakıları özündə birləşdirir:

- ümumi tədris metodologiyası və onun inkişafı;
- ümumi tədris planının formalaşması;
- tədris prosesinin forması;
- departamentin MBA proqramının strukturu;
- tədris prosesinin təşkili və idarə olunması.

1. Ümumi tədris metodologiyası və onun inkişafı

Master of Business Administration (Biznesin idarə edilməsi) Departamentinin tədris konsepsiyası aşağıdakı məqsədlərə xidmət edir:

- Ali təhsilli mütəxəssislərin daim yenilənən, müasir standartlara uyğun gələn biliklərə və dünyagörüşünə yiyələnməsinin təmin edilməsinə;

- Əməkdaşların yüksək intellektual səviyyəyə və praktiki iş qabiliyyətinə, yeni texnologiyalara və texniki vasitələrlə iş vərdişlərinə yiyələnməsinə, informasiya axınında çevik istiqamət tapmaq və ünsiyyət qurmaq bacarığının formalaşmasına nail olunmasına;

- Ali təhsilli mütəxəssislərə öz rəhbərlik keyfiyyətlərinin təkmilləşdirilməsi, sistemli bilik, bacarıq və işgüzar idarəetmə vərdişlərinin öyrədilməsi və ixtisaslarının davamlı olaraq artırılmasına, müasir biznes informasiyalarının araşdırılmasına, analitik düşünmə və qərarvermə kimi qabiliyyətlərinin qazanılması hüququnu verir, onların müəssisə və təşkilatların idarə olunmasında məsul vəzifələr tutmasına;

- Ali təhsilli mütəxəssislərə biznes etikasını, təqdimat qabiliyyəti, vaxtın idarə edilməsi, sahibkarlıq məntiqinin formalaşmasına və səmərəli əmək fəaliyyətinə inteqrasiyasının təmin edilməsinə;

- Müəssisə və təşkilatlara rəhbərlik etmək, işçi heyətilə birgə işləmək bacarığı, iş prosesində yaradıcı və əsaslandırılmış qərar qəbul etmək bacarığı və vərdişlərinin aşılmasına;

- İctimai əhəmiyyətli qeyri-hökumət, qeyri-dövlət və kommertiya yönümlü təşkilatlarda struktur və fəaliyyət sahəsinə təsir edəcək dəyişikliklərin çevik idarə edilməsinə, qanunvericilikdə və biznes mühitində yeni meyillərin öncədən təyin edilməsinə;

- Təhsilini tam mənimsəmiş magistrantlara ixtisası üzrə magistr ixtisas dərəcəsi və bu dərəcəyə müvafiq olan hüquq və imtiyazların verilməsinə;

- Magistr hazırlığı üçün professor-müəllim heyətinin və inzibati işçilərin ixtisaslarının artırılmasına və yenidən hazırlanmasına (mübadiləsinə və s.);

- Xüsusi peşə mədəniyyəti və etik davranış qaydalarının mənimsənilməsinə.

Tədris və tematik planları bu məqsədlərə yönəldilməli, magistrantların tədris tələbatlarını əhatə etməli və reallığı nəzərə almalı, insan resurslarının inkişafında onlardan səmərəli istifadə olunması və heyətin koordinasiyasında əsas vasitə olmalıdır.

Hər il üçün tərtib edilən tədris və tədris-tematik planları magistrantların tədris tələbatlarının qiymətləndirilməsinin nəticələrinə əsaslanmalıdır.

Tədris və tematik planları magistrantların potensial imkanlarını (yaradıcı düşüncə, müstəqil öyrənmə, yeniliklərə çevik uyğunlaşma, komanda ilə işləmə, ünsiyyətin qurulması və s.) və peşəkar biliklərini qiymətləndirməyə imkan verməlidir. Belə obyektiv qiymətləndirmə insan resurslarının daha yaxşı və səmərəli idarə edilməsinə kömək edəcəkdir.

MBA Departamentinin tədris strategiyası ümumi tədris metodologiyasının tətbiqi nəticəsində inkişaf etdirilməli və tədrisin geniş əhatəli və daha səmərəli olması üçün bilavasitə iş proseslərinə uyğunlaşdırılmalıdır. Bu prosesin aşağıdakı mərhələlərdən ibarət olması nəzərdə tutulur:

- magistrantların tədris tələbatlarının öyrənilməsi;

- tədris prosesinin həmin tələbatlara istiqamətləndirilməsi;

- bu sahədə beynəlxalq təcrübədən mütərəqqi nümunələrin öyrənilməsi və tətbiqi;

- müasir tədris metodlarından və alətlərindən istifadə edilməsi;

- tədris prosesində əsas diqqətin praktiki məsələlər üzərində cəmləşdirilməsi.

Mövcud resurslardan və imkanlardan səmərəli istifadə olunmaqla ADİU-nun professor-müəllimləri ilə yanaşı, başqa universitetlərin professor-müəllim heyəti, ölkədə fəaliyyət göstərən yerli və xarici təşkilatlarda məsul vəzifədə çalışan rəhbər şəxslər, peşəkar menecerlər və müqavilə əsasında dünyanın aparıcı təhsil müəssisələrindən dəvət edilmiş professor-müəllim heyətindən bu konsepsiyada nəzərdə tutulmuş vaxt çərçivəsində MBA Departamentinin tədris prosesinə cəlb edilməlidir.

2. Ümumi tədris planının formalaşması

Ümumi tədris planının əsas məqsədi MBA Departamentinin məqsədinə uyğun olaraq ümumi və seçmə fənləri əlaqə ardıcılığı (prerekvizit) ilə əhatəli qurmaq və ali təhsilli mütəxəssislərə ixtisaslarının daha dərinə öyrənmə, təşəbbüsləri və yenilikləri qiymətləndirməyi bacaran, müasir tərəkürlü və rəqabət qabiliyyətli peşəkar mütəxəssis-kadrlar hazırlamaqdan ibarətdir. Tədris proqramı (syllabus) və tədris prosesi yüksək səviyyədə, mövcud standartlara uyğun təşkil edilməlidir.

MBA Departamentinin vəzifə və funksiyalarına uyğun olaraq kreativ-innovativ ideyaların təqdim edilməsi üzrə ödənişli əsaslarla təşəbbüskarlıq seminarlarının keçirilməsi də nəzərə alınmalıdır.

MBA Departamentinin ümumi tədris planı aşağıdakı elementlərdən ibarətdir:

- MBA proqramı üzrə ümumi fənlərdən;
- MBA proqramı üzrə ixtisaslar və seçmə fənlərdən;
- Tədris qrafikindən (tədrisin müddəti, keçirilmə vaxtı və yeri);
- Tədris proqramından (syllabus);
- MBA proqramında təhsil alma forması (əyani, distant və ya kombinə edilmiş).

Ümumi tədris planının elementləri hər il ADİU-nun Elmi Şurası tərəfindən MBA Departamentinin təklifləri nəzərə alınmaqla hazırlanır və ADİU-nun Elmi Şurası tərəfindən təsdiq olunur.

3. Tədris prosesinin forması

Tədris prosesi aşağıdakı kimi formalaşır:

- 1) Tədris prosesinin təşkili;
- 2) Tədris prosesinin gedişinə nəzarət (professor-müəllim heyətinin hazırlıqlığı, davamiyyəti, tədris vəsaitlərinin hazırlığı və sair);
- 3) Magistrantların semestr ərzində fikirlərinin öyrənilməsi (müəllimin diksiyası, bilik səviyyəsi, tədris materialının əhatəliliyi, qrupun səviyyəsi və sair).
- 4) Qiymətləndirmə (magistrantların sorğuları və sair);
- 5) Tədris prosesinə dair aşkar edilmiş problemlər və onların həlli yollarına dair təkliflərin hazırlanması.

Tədris prosesində əsas istiqamətlər:

- biliklərin möhkəmləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi (proqramın ümumi fənlərlə başlaması və seçmə fənlərlə davam etməsi, ümumi fənlərin fundamental elm sahələrini əhatə etməsi);
- magistrantların bilik, vərdiş və bacarıqlarının inkişafı (kompyuter vasitəsilə, laboratoriya üsulu ilə, kollokvium, imtahanlar və s.)

Fənlər müxtəlif ixtisaslar üçün təşkil edilir. Bununla belə, maksimum səy göstərilməlidir ki, fənlər müxtəlif ixtisaslı magistrantlar tərəfindən eyniliklə mənimsənilə bilsin.

Hər bir fənnin əhəmiyyəti, məzmunu, tədris olunan mövzuların saatları ehtiyacardan asılı olaraq dəyişdirilə bilər. Bəzi hallarda tədris prosesinə dəyişiklik edilə bilər. Lakin, tədris prosesinin forması mümkün qədər sisteməlik tətbiq edilməlidir.

MBA proqramında tədris metodlarının üstünlükləri:

Bu proqram ali təhsilli ixtisaslı mütəxəssislərə öz rəhbərlik keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, sistemli bilik, bacarıq və işgüzar idarəetmə vərdişlərinin mənimsənilməsinə və peşəkarlıq səviyyəsinin davamlı olaraq artırılmasına, müasir biznes informasiyasının araşdırılmasına, analitik düşünmə və qərarvermə qabiliyyətinin inkişafına, biznes etikası, təqdimat qabiliyyəti, vaxtın idarə edilməsi və sahibkarlıq məntiqinin formalaşdırılmasına şərait yaradır. Proqram magistrantları cəmiyyət, müəssisə və təşkilatların idarə olunmasında məsul vəzifələr tutmağa hazırlayır. Nəzəri və praktik məlumatlarla yanaşı, proqramda nümunə kimi konkret biznes halları (case study) müzakirə edilir, rol oynama, biznes oyunu, müxtəlif ssenarilərin təqdimatları, qrup və layihə çalışmaları həyata keçirilir və bu zaman müasir tədris metod və texnologiyalarından istifadə edilir. Proqram ictimai əhəmiyyətli qeyri-hökumət, qeyri-dövlət və kommərsiya yönümlü təşkilatlarda struktur və fəaliyyət sahəsinə təsir edəcək dəyişikliklərin çevik idarə edilməsi, qanunvericilikdə və biznes mühitində yeni meyillərin öncədən (proaktiv) araşdırılması vərdişlərini aşılayır.

Magistrantın fənni mənimsəməsi həftəlik və yarım semestrlik testlər (quiz), dərslə iştirak səviyyəsi, ev tapşırıqları və kumulyativ (semestr imtahanı) imtahan əsasında (test və yazılı formada açıq suallardan ibarət olmaqla) qiymətləndirilir.

Departamentin tələbləri çərçivəsində professor-müəllim heyətinin tədris prosesinə cəlb edilməsi və tədris prosesinə hazırlığı üzrə meyarlar:

- professor-müəllim heyəti semestrin əvvəlində AR Nazirlər Kabinetinin uyğun qərarları və departamentin əsasnaməsindən irəli gələn tələblərlə tanış edilir, onlardan proqramın tələb etdiyi norma və qaydalara əməl etmələri istənilir;

- pedaqoji fəaliyyət təcrübəsi və bacarığı müzakirə edilir;

- auditoriyanı idarə etmək və müxtəlif təlim metodlarından istifadə etmək bacarıqları tələb olunur;

- magistrantları motivasiya etmək, fənni magistrantların gələcək peşə və həyat fəaliyyəti ilə əlaqələndirməklə dərslə cəlb etmək;

- magistrantlar üçün tədris proqramları (syllabuslar) spesifik olmalı, praktik reallıqları əks etdirməli, beynəlxalq bilik və təcrübəyə əsaslanmalıdır;

- Professor-müəllim heyətinin siyahısı tədris planı təsdiq edilən anda təsdiqlənir;

- Hər semestrin sonu professor-müəlim heyətinin siyahısına ehtiyac olduğu təqdirdə əlavə və dəyişikliklər edilir;

- Professor-müəlim heyətinin fənni tədris müddəti sentyabr-yanvar və fevral-iyun aylarını əhatə edir.

4. Departamentin MBA proqramının strukturu

Magistr elmi-ixtisas dərəcəsi Avropa Kredit Transfer Sistemi (AKTS) uyğun olaraq MBA proqramının tədris planını 14 fənn üzrə 96 kredit miqdarında (ABŞ Kredit Sistemində ekvivalent olaraq hesablandıqda 48 kredit) müvəffəqiyyətlə yerinə yetirmiş magistrantlara verilir.

Magistrantlar istədikləri halda əlavə olaraq 18 kredit (3 əlavə fənn) götürə bilərlər. Belə halda, magistrantın tədris planı 114 AKTS (ABŞ Kredit Sistemində ekvivalent olaraq hesablandıqda 57) kredit təşkil edəcəkdir.

Ümumi fənləri və seçim fənlərini müvəffəqiyyətlə mənimsəmiş magistrant öz seçdiyi ixtisası üzrə buraxılış layihəsi yazmalıdır. Buraxılış layihəsinin kredit miqdarı AKTS uyğun olaraq 12 kredit (6 kredit – layihənin yazılması, 6 kredit – layihənin müdafiəsi), ABŞ Kredit Sistemində ekvivalent olaraq hesablandıqda isə 6 kredit (3 kredit – layihənin yazılması, 3 kredit – layihənin müdafiəsi) dəyərləndirilir.

Tədris edilən fənnin bir krediti 15 saat olmaqla həftəlik tədris yükünə müvafiqdir.

MBA proqramı üzrə akademik dövr aşağıdakı semestrləri əhatə edir:

- Payız semestri: sentyabr, oktyabr, noyabr, dekabr, yanvar.

- Yaz semestri: fevral, mart, aprel, may, iyun.

- Yay semestri: iyul, avqust.

- Yay semestri və imtahanları növbəti semestrin başlanmasına 2 (iki) həftə qalmış başa çatır. Bu semestrə müəllim və magistrların cəlb olunması könüllüdür. Magistrlar yay semestrindən fənnin prerekvizitliyinin nəzərə alınmaqla akademik borcların ləğvi, müvəffəqiyyət qazanılan fəndən qiymətin yüksəldilməsi və digər kreditlərin qazanılması məqsədilə istifadə edirlər.

Magistrantın tam biliyi semestr ərzində fənlər üzrə yığıldığı ballar əsasında qiymətləndirilir.

Magistrantlar tədris proqramının (syllabus) tələbi ilə semestrin başlanğıcında fənn müəllimləri tərəfindən tanış edirlər.

Departamentin MBA proqramı üzrə ümumi fənlər

Nö /#	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		Ümumi fənlər	33	66
1	SMO 652	Liderlik və təşkilati davranış <i>Leadership and Organizational Behavior (LEAD)</i>	3	6
2	MGTSC 501	Biznes statistikas <i>Statistics for business and economics</i>	3	6
3	BUEC 501	Qlobal mühitdə biznes <i>Business in the Global Environment</i>	3	6
4	ACCTG 501	Maliyyə hesabatı və nəzarəti <i>Financial Reporting and Control (FRC)</i>	3	6
5	FIN 502	Korporativ maliyyə <i>Corporate Finance</i>	3	6
6	MARK 502	Marketinq strategiyası <i>Marketing Strategy</i>	3	6
7	OM 502	Əməliyyatlar menecmenti <i>Operations Management</i>	3	6
8	SMO 502	Strategiya, təşkilat və innovasiya <i>Strategy, Organisation and Innovation</i>	3	6
9	ECON 503	Menecment iqtisadiyyatı <i>Managerial Economics</i>	3	6
10	ACCTG 502	İdarəetmə uçotu <i>Management Accounting</i>	3	6
11	ACCTG 503	Maliyyə uçotu <i>Financial Accounting</i>	3	6

Departamentin MBA proqramı aşağıdakı ixtisaslar üzrə ali təhsilli mütəxəssislər hazırlayır:

- menecment;
- mühasibat uçotu;
- marketinq;
- maliyyə;
- qiymətli kağızlar;
- beynəlxalq biznes;
- biznesin təşkili və idarə edilməsi (ümumi təyinatlı);
- insan resurslarının idarə edilməsi.

Menecment ixtisası üzrə seçmə fənlər (üç əsas fənn)

Nö /#	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	SMO 626	Qlobal biznes menecmenti <i>Global Business Management</i>	3	6
2	SMO 613	Kreativlik və innovasiya <i>Creativity and Innovation</i>	3	6

3	HRM 621	İnsan resurslarının menecmenti <i>Management of Human Resources: Strategies and Policy</i>	3	6
4	SMO 604	İnnovasiya və texnologiya menecmenti <i>Innovation and Technology Management</i>	3	6
5	SMO 606	Rəqəmsal biznesin təşkili və idarə edilməsi <i>Managing Digital Business</i>	3	6
6	SMO 607	Təşkilati dəyişikliklərin idarə edilməsi <i>Managing Change in Organizations</i>	3	6
7	SMO 610	Layihələrin idarə edilməsi <i>Business Transformation and Project Management</i>	3	6
8	SMO 601	Rəqabətədavamlı təşkilatların layihələndirilməsi <i>Designing Competitive Organizations</i>	3	6
9	BLAW 631	Menecmentin hüquqi aspektləri <i>Legal Aspects of Management</i>	3	6
10	SMO 634	Texnologiya və qlobal rəqabət <i>Technology and Global competition</i>	3	6
11	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corporative governance</i>	3	6

Menecment ixtisası dövlət və özəl sektorda müəssisələrin ümumi strukturunu, idarəetmə prinsip və üsullarını, çatışmazlıqları təhlil edərək onların həllinə aid konkret çıxış yollarını göstərə biləcək insan resursları hazırlayır. Bu ixtisas magistrantları müəssisə və təşkilatlarda aparıcı menecer vəzifəsində çalışmaq məqsədilə zəruri bilik və bacarıqlarla təmin edir. Tədris müddətində magistrantlar müəssisələrin strukturunu, idarəetmə prinsip və üsullarını dərinlən mənimsəmək məqsədilə danışıqlar, liderlik və qərar qəbuletmə mövzuları ilə yanaşı strategiya və strateji idarəetmə üzrə fənn materiallarını kompleks şəkildə öyrənə bilər.

Mühasibat uçotu ixtisası üzrə seçmə fənlər (üç əsas fənn)

№ / #	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	ACCTG 613	Qiymətli kağızların təhlili və qiymətləndirilməsi <i>Valuation and Security Analysis</i>	3	6
2	ACCTG 621	Mühasibat və nəzarət <i>Accounting, Strategy and Control</i>	3	6
3	ACCTG 631	Kapital bazarlarında maliyyə hesabatı <i>Financial Reporting in Capital Markets</i>	3	6
4	SMO 635	İdeya və innovasiyaların layihələndirilməsi <i>Design Thinking and Innovation</i>	3	6
5	SMO 601	Rəqabətədavamlı təşkilatların layihələndirilməsi <i>Designing Competitive Organizations</i>	3	6
6	ACCTG 617	Müəssisənin maliyyə hesabatlarının qiymətləndirilməsi <i>Business Analysis and Valuation Using Financial Statements</i>	3	6
7	ACCTG 610	Audit (qlobal audit metodologiyası)	3	6

		<i>Auditing (global audit methodology)</i>		
8	ACCTG 651	Müstəqil audit rəyləri və onların formaları <i>Independent audit opinions and their forms</i>	3	6
9	ACCTG 662	Audit müqaviləsi, riskin dəyərləndirilməsi və audit dəlilləri <i>Audit engagements, risk assessment, and audit evidence</i>	3	6
10	ACCTG 644	Auditorun peşəkar məsuliyyəti və informasiya texnologiyalarının audit sənədləşməsinə təsiri <i>Auditors professional responsibilities, audit documentations and IT effects</i>	3	6
11	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corporate governance</i>	3	6

Mühasibat uçotu ixtisası mühasibat uçotunun beynəlxalq standartları (International Accounting Standards), maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartları (International Financial Reporting Standards) səviyyəsində maliyyə hesabatlarının elementlərinin təhlili, tanınması, qiymətləndirilməsi, təkrar qiymətləndirilməsi və ləğv olunması metodlarını öyrədir. Bu ixtisas, həmçinin Amerika Mühasiblər İnstitutu (American Institute of Certified Public Accountants) və Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası (International Accounting Standards Board) tərəfindən qəbul edilmiş mühasibat standartlarının qlobal audit metodologiyasına uyğun olaraq yoxlanılmasını tədris edir və gələcəyin peşəkar menecerlərini hazırlayır.

Marketing ixtisası üzrə seçmə fənlər (üç əsas fənn)

№ / #	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	MARK 520	Rəqəmsal marketing strategiyası <i>Digital Marketing Strategy</i>	3	6
2	MARK 530	Beynəlxalq marketing <i>International Marketing</i>	3	6
3	MARK 525	Firmalar, bazarlar və böhran <i>Firms, Markets and Crises</i>	3	6
4	MARK 632	Qiymət strategiyası <i>Pricing Strategy</i>	3	6
5	MARK 550	Sahibkarlığın inkişafı <i>Enterprise Development</i>	3	6
6	SMO 635	İdeya və innovasiyaların layihələndirilməsi <i>Design Thinking and Innovation</i>	3	6
7	MARK 615	Pərakəndə satış <i>Retailing</i>	3	6
8	MARK 644	Kreativ sənayedə strateji marketing <i>Strategic Marketing in Creative Industries</i>	3	6
9	MARK 677	Marketing tədqiqatları	3	6

		<i>Marketing researches</i>		
10	SMO 634	Texnologiya və qlobal rəqabət <i>Technology and Global competition</i>	3	6
11	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corporate governance</i>	3	6

Marketing ixtisası magistrantı istehlak məhsulları, maliyyə xidmətləri, dəb-dəbəli (luxury) məhsullar, yüksək texnologiya (hi-tech), KİV (media) və digər sahələr üzrə peşə fəaliyyətinə hazırlayır. Bu ixtisas əsasən rəqiblər, vasitəçilər (intermediary), əlaqələndiricilər (facilitator), KİV və dövlət sekretunda məhsul, xidmət, paylama, reklam və qiymətləndirmə (market mix) üzrə tələbin təmin edilməsi yollarını göstərir. Marketing ixtisasına məhsul və xidmət mübadiləsi kimi deyil, daha çoxşaxəli münasibətlər toplusu kimi yanaşılır və bu ixtisas əsasən praktik formatda (case base) təfərrüatı ilə tədris edilir.

Maliyyə ixtisası üzrə seçmə fənlər (üç əsas fənn)

№ / #	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	FIN 645	Maliyyə risklərinin idarə edilməsi <i>Financial risk management</i>	3	6
2	FIN 620	Kiçik müəssisələrdə maliyyə menecmenti <i>Financial Management of Smaller Firms</i>	3	6
3	FIN 635	Portfel menecmenti <i>Portfolio Management</i>	3	6
4	FIN 650	Tətbiqi korporativ maliyyə <i>Applied (advanced) Corporate Finance</i>	3	6
5	FIN 615	Qiymətli kağızlarla ticarət və maliyyə bazarları <i>Trading securities and financial markets</i>	3	6
6	FIN 644	Beynəlxalq maliyyə <i>International Finance</i>	3	6
7	FIN 632	Bank menecmenti <i>Bank Management</i>	3	6
8	ACCTG 610	Audit (qlobal audit metodologiyası) <i>Auditing (global audit methodology)</i>	3	6
9	FIN 614	Sərmayələr <i>Investments</i>	3	6
10	FIN 637	Bondlar, öhdəliklər və kredit bazarları <i>Fixed Income Securities and Credit Markets</i>	3	6
11	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corporate governance</i>	3	6

Maliyyə ixtisası aktivlərin idarə edilməsi üzrə fond menecerlərinin və risklərin idarə edilməsi üzrə maliyyə menecerlərinin üzləşdiyi kompleks problemlərin həlli

məqsədilə tədris proqramının ilk ilində mənimsənilmiş qiymətləndirmə prinsiplərinin genişləndirilməsi üçün yaradılmışdır. Bu ixtisas, həmçinin maliyyə alətləri (Trading Securities/Available for Sale (AFS) securities/Held to Maturity (HTM) securities), müəssisələrin birləşməsi (M&A), dayandırılmış əməliyyatlar (discontinued operations), ədalətli dəyərin ölçülməsi (Fair Value Measurement) və digər sahələr üzrə maliyyə hesabatlarının təhlilinin aparılması yollarını öyrədir.

Qiymətli kağızlar ixtisası üzrə seçmə fənlər (üç əsas fənn)

№ / #	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	FIN 652	Portfel menecmentində təhlil üsulları <i>Analytical Tools in Portfolio Management</i>	3	6
2	FIN 615	Qiymətli kağızlarla ticarət və maliyyə bazarları <i>Trading Securities and Financial Markets</i>	3	6
3	FIN 634	Opsionlar və maliyyə derivativləri <i>Option Analysis & Financial Derivatives</i>	3	6
4	FIN 624	Transmilli korporativ maliyyə <i>Multinational Corporate Finance</i>	3	6
5	FIN 618	Qərar qəbulətmədə kəmiyyət təhlili <i>Quantitative Analysis for Decision Making</i>	3	6
6	FIN 632	Alternativ sərmayə qoyuluşu <i>Alternative Investments</i>	3	6
7	FIN 614	Sərmayələr <i>Investments</i>	3	6
8	FIN 637	Bondlar, öhdəliklər və kredit bazarları <i>Fixed Income Securities and Credit Markets</i>	3	6
9	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corporate governance</i>	3	6

Qiymətli kağızlar ixtisası magistrantlara müxtəlif qiymətli kağızların və sərmayə portfelinin (investment portfolio) təhlilinin aparılması bacarığını aşılayır. Bu ixtisası bitirən magistrantlar kommersiya və investisiya bankları, müəssisələr və digər maliyyə institutlarında pay alətləri (shares), bondlar, opsionlar, fyuçerslər və digər törəmə (derivative) qiymətli kağızlar da daxil olmaqla kompleks sərmayə qərarlarının qəbul edilməsi üzrə karyera qura bilərlər. Müvəffəq magistrantlar bank və müəssisələrdə maliyyə alətlərinin ticarəti (trading), müəssisələrin birləşməsi (Mergers and Acquisitions), pay alətləri əsasında ödəmə və maliyyə öhdəlikləri ilə maliyyələşmə üzrə vacib qərarların qəbul edilməsi prosesinə cəlb edilə bilərlər.

Beynəlxalq biznes ixtisası üzrə üç əsas seçmə fənn

Nö / #	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	BUEC 644	Beynəlxalq biznes mühiti <i>International Business environment</i>	3	6
2	SMO 635	Beynəlxalq menecment <i>International Management</i>	3	6
3	FIN 644	Beynəlxalq maliyyə <i>International Finance</i>	3	6
4	BLAW 642	Beynəlxalq biznes hüququ <i>International Business Law</i>	3	6
5	BUEC 510	Müqayisəli iqtisadi sistemlər <i>Comparative Business systems</i>	3	6
6	MARK 614	Beynəlxalq marketing <i>International Marketing</i>	3	6
7	BUS 640	Qlobal təchizat şəbəkəsinin idarə edilməsi <i>Global supply chain management</i>	3	6
8	SMO 634	Texnologiya və qlobal rəqabət <i>Technology and Global competition</i>	3	6
9	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corporate governance</i>	3	6

Beynəlxalq biznes ixtisası praktik baxımdan beynəlxalq biznes mühitinin dərinlən mənimsənilməsini və qeyri-müəyyən biznes mühitində strategiyanın formalaşdırılmasını öyrədir. Beynəlxalq biznes ixtisası müxtəlif biznes mədəniyyəti fonunda şəffaf biznes fəaliyyəti göstərməklə yanaşı rəqabət qabiliyyətli idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi sirlərini aşılır. İxtisas üzrə tədris edilən fənlər müxtəlif regionlarda yeni biznes fəaliyyəti göstərən şirkətlərə vergi yükü və hüquqi iddia arasında (trade-off) düzgün seçim etməyi (Beynəlxalq biznes hüququ), coğrafi seqmentlərdə iqtisadi sistemin özəlliklərini öyrənməyi, qlobal təchizat şəbəkəsinin idarə edilməsini və beynəlxalq maliyyə riskinin idarə edilməsinin nəzəri və praktik həlli yollarının müəyyənləşdirilməsini təmin edir.

Biznesin təşkili və idarə edilməsi (ümumi təyinatlı) ixtisası üzrə seçmə fənlər (üç əsas fənn)

Nö / #	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	SMO 631	İnnovasiya və yeni biznes müəssisələri <i>Innovation and New Business Ventures</i>	3	6
2	SMO 621	Kiçik biznesin menecmenti	3	6

		<i>Small Business Management</i>		
3	SMO 656	Liderlik, yenilik və məsuliyyət <i>Leadership, Change, and Responsibility</i>	3	6
4	FIN 621	Müasir maliyyə sistemləri <i>Modern Financial Systems</i>	3	6
5	SMO 601	Rəqabətədavamlı təşkilatların layihələndirilməsi <i>Designing competitive organizations</i>	3	6
6	SMO 634	Texnologiya və qlobal rəqabət <i>Technology and Global competition</i>	3	6
7	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corparative governance</i>	3	6

Biznesin idarə edilməsi (ümumi təyinatlı) ixtisası əsasən iki funksional sahəni: idarəetmə strategiyasını və ümumi strategiyanı dərinlən mənimsəməyə imkan verir. Bu ixtisası seçən magistrantlar idarəetmə üzrə ümumi biliklərə yiyələnirlər və onlar geniş spektrdə karyera seçimi etmək imkanını əldə edirlər.

İnsan resurslarının idarə edilməsi ixtisası üzrə seçmə fənlər (üç əsas fənn)

№ / #	Fənnin şifri	Fənnin adı	Kreditin sayı (Credits)	AKTS (ECTS)
		(Seçmə fənlər (üç əsas))	9	18
1	HRM 501	İnsan resurslarının idarə edilməsi modelləri <i>Models of Human Resource Management</i>	3	6
2	HRM 620	Personalın iş qəbulu, seçilməsi və işlə tanışlıq <i>Recruitment, selection and organizational learning</i>	3	6
3	HRM 601	İşçilərin iş icrasının idarə edilməsi <i>Employee performance managment</i>	3	6
4	HRM 603	İR idarə edilməsinin beynəlxalq strategiyaları <i>Strategic international HR management</i>	3	6
5	HRM 615	İnsan resurslarının idarə edilməsində keyfiyyət tədqiqat metodları <i>Qualitative Research Methods in Human Resource Management</i>	3	6
6	HRM 602	Beynəlxalq biznes etikası və korporativ idarəetmə <i>International business ethics and corparative governance</i>	3	6
7	SMO 634	Texnologiya və qlobal rəqabət <i>Technology and Global competition</i>	3	6

İnsan resursları ixtisası rəqabətə əsaslanan qlobal bazarda idarəetmə və iqtisadi prinsiplərin insan kapitalına tətbiqini tədris edir. Bu ixtisas məhsul və xidmət sahələri üzrə insan kapitalından optimal istifadə imkanlarını ön plana çəkir. Magistrantlar əmək bazarında tələb və təklif, bu sahədə dünya iqtisadiyyatının hazırkı durumu, əməyə çəkiləcək gələcək xərcləri, əməyin əvəzediciləri və digər konsepsiyaları mənimsəməklə idarəetmədə səmərəli qərarların qəbul edilməsi sahəsindəki biliklərə yiyələnəcəklər. Məhsuldar işçilərin mükafatlandırılması və işin yerinə yetirilməsinin rəşional yolları müzakirə edilir. İxtisas, həmçinin idarəetmə

və istehsal çərçivəsində informasiya axınının yarandığı andan, maneəsiz və gecikdirilmədən, adekvat şəkildə müəssisə rəhbərinə və menecerlərə çatdırılması ilə məhsuldarlığın artırılması arasındakı bağlılığı izah edir.

Buraxılış layihəsi (Capstone paper) – ixtisas sahəsinə aid olan aktual məsələlər üzrə.

5. Tədris prosesinin təşkili və idarə olunması

Ümumi qaydalar

Tədris prosesinin təşkili aşağıdakıları əhatə edir:

- tədris prosesinin strukturu;
- professor-müəllim heyətinin seçilməsi;
- tədris materiallarının hazırlanması;
- magistrantın müstəqil hazırlığına şərait yaradılması;
- tədrisin keçirilməsi üsulu;
- tədris metodları və təlimin texniki üsulları;
- tədris proqramının (syllabus) tərtibi;
- maddi-texniki təchizat və digər zəruri vəsaitlər.

MBA departamentinin MBA proqramı 11 ümumi fənn, üç seçmə fənn və buraxılış layihəsindən ibarət olmaqla 8 ixtisası özündə birləşdirir.

MBA proqramında ADİU-nun professor-müəllimləri heyəti ilə yanaşı, digər ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti, ölkədə fəaliyyət göstərən yerli və xarici təşkilatlarda məsul vəzifədə çalışan rəhbər şəxslər, peşəkar menecerlər və müqavilə əsasında dünyanın aparıcı təhsil müəssisələrindən dəvət edilmiş professor-müəllim heyətinin elmi bilik və praktik potensialı təşkil edir.

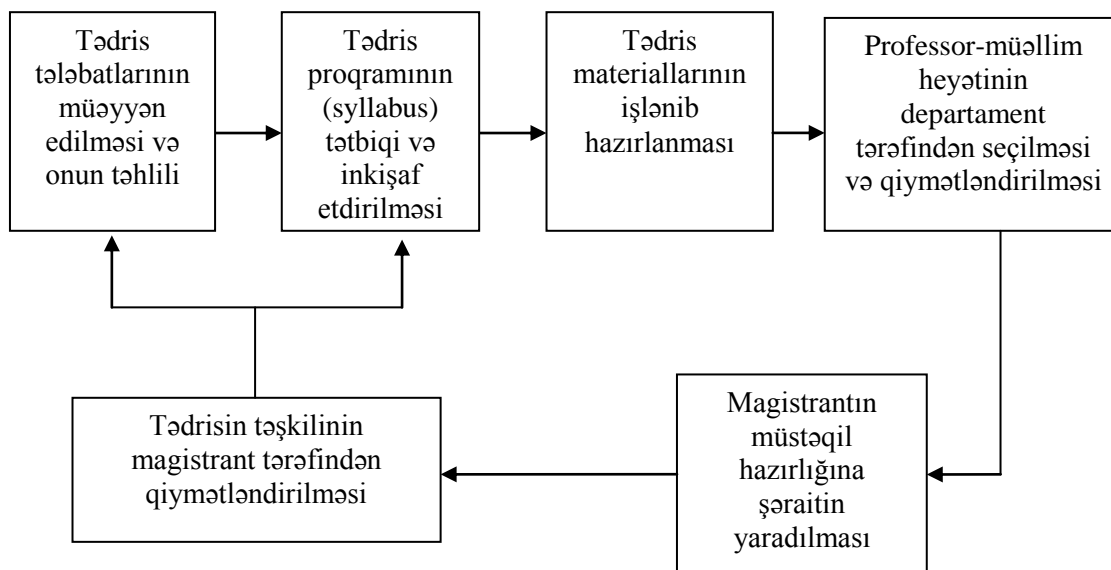
Tədris prosesinin təşkili

Tədris prosesinin təşkilinin məqsədləri aşağıdakılardır:

- ADİU-nun MBA Departamentinin əsasnaməsinin məqsəd və vəzifələrində qeyd edilmiş prioritetlərə uyğun olaraq tədris prosesinin keçirilməsi;
- tədris prosesinin hərtərəfli qiymətləndirilməsi üçün zəruri məlumat əldə etməyə imkan verən səmərəli qiymətləndirmə sisteminin formalaşdırılması.

Tədris prosesinin strukturu

Tədris prosesinin strukturunun aşağıdakı kimi olması nəzərdə tutulur:

Tədris materiallarının hazırlanması

Tədris materiallarının aşağıdakı ardıcılıqla hazırlanması nəzərdə tutulur:

- tədris tələbatlarının qiymətləndirilməsi əsasında fənnin tədris proqramının (syllabus) hazırlanması;
- materialların seçilməsi və toplanması;
- tədris zamanı materialın təqdimatı;
- onun magistrantlar tərəfindən qiymətləndirilməsi;
- tədris materialına tamamlanmış forma verilməsi və daim təkmilləşdirilməsi;
- tədris prosesində magistrantlara fənn üzrə verilən suallara cavablardan ibarət olan praktiki əlavələrin hazırlanması: cədvəllər, düzgün və səhv praktikalara aid misallar.

Magistrantın müstəqil hazırlığı

Magistrantın təhsil əldə etmə qabiliyyətinin gücləndirilməsi aşağıdakı məqsədlərə istiqamətlənir:

- özünə hazırlıq prosesini stimullaşdırmaq;
- müstəqil öyrənmə üsullarını aşılamaq;
- bilik səviyyəsinin artımını təmin edən struktur yanaşmanı yaratmaq;
- yaradılan imkanlardan maksimum səmərəli istifadə etmək.

Magistranta müstəqil hazırlıq üçün ayrı-ayrı konkret halların təhlili və tədris materialları kimi lazım olan məlumatlar təqdim olunmalıdır. Belə yanaşma daha geniş bilik bazası yaratmağa və professor-müəllim heyətindən magistranta səmərə-

siz məlumat axınının məhdudlaşdırılmasına imkan yaradacaqdır. Tədris prosesinin hərəkətverici qüvvəsi əsasən müzakirələr və birgə iş fəaliyyətindən ibarətdir.

Tədrisin keçirilməsi üsulu

Tədris strategiyası tədris proqramlarının (syllabuslarının) məzmunu ilə magistrantların əvvəlki bilik və təcrübələri arasında mümkün qədər daha çox uyğunluğun əldə edilməsinə yönəldilməlidir. Buna aşağıdakı qaydada nail olunacaqdır:

- tədrisin tələbatlarına əsasən magistrantların ixtisasları üzrə qruplaşdırılması;
- tədris zamanı bilik mübadiləsi və bu biliklərin sonrakı tətbiqində bir-birinə kömək göstərmək;
- tədrisin başlanğıc mərhələsində magistrantların zəif cəhətlərinin və daha çox diqqət yetirilməli olduqları məsələlərin dəqiqləşdirilməsi;
- tədris prosesində konkret halların və praktiki misalların təhlili, müxtəlif interaktiv tədris üsullarının tətbiq edilməsi;
- tədris ilinin sonunda onun səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi.

Tədris prosesinin yuxarıda göstərilən şəkildə təşkili magistrantların tədris tələbatlarının, tədrisin məzmununun və istifadə olunan metodikanın optimal uyğunluğunu təmin edəcəkdir.

Tədris proqramının magistrantların praktik tələbatına daha çox uyğunluğuna nail olmağa çalışılmalıdır. Bu, əsasən magistrantların fənn seçimində ardıcılığa diqqətlə yanaşmaqla və onların tələbatlarının müəyyən edilməsi yolu ilə və əsas etibarilə praktik fəaliyyətlə bağlı olan tədris proqramının ümumi tədris planının strukturuna daxil edilməsi yolu ilə əldə edilməlidir.

Təhsilalma formaları

Tədris prosesi aşağıdakı təhsilalma formalarından istifadə edilməklə təşkil edilə bilər:

- əyani təhsil;
- distant təhsil (tədris prosesinin elektron, telekommunikasiya, proqram-texniki vasitələr əsasında təşkil olunduğu təhsilalma forması);
- kombinəedilmiş təhsilalma (əyani və distant təhsilin birgə tətbiqi).

Tədrisin əyani təhsilalma forması işdən tam ayrılmaqla, distant formada işdən ayrılmadan, kombinəedilmiş təhsilalma formasında isə işdən qismən ayrılmaqla təşkil olunur.

ADIU-nun Biznesin idarə edilməsi (Master of Business Administration) Departamentində təhsilalma forması Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunur.

Təlim metodları və üsulları

Məlumdur ki, tətbiq edilən tədris metodları və üsulları təkmil olduqca, tədris prosesi də bir o qədər səmərəli olur. Tədris metodları aşağıdakı mühüm amillər əsas götürülməklə seçilməlidir:

- tədrisin aparılmasının ilkin məqsədləri və gözlənilən nəticələr;
- tədris olunan mövzunun məzmunu;
- tədris vasitələri və əlavə avadanlıqlar;
- konkret metodun və üsulun tətbiqi imkanları;
- əldə oluna bilən materialın strukturu;
- müəllimin konkret magistranta mövzu barədə ani sualı (cold calling);
- mövzunun əyani misallar və nümunələr əsasında qurulması (case-based approach);
- semestr sonu keçirilən imtahanın (final examination) həm test, həm də yazılı formada açıq suallardan ibarət olması;
- semestr ərzində keçirilən imtahanın (midterm examination) həm test, həm də yazılı formada açıq suallardan ibarət olması.

Göstərilən amillər nəzərə alınmaqla digər tədris metodlarından da istifadə oluna bilər:

- **mühazirələr** – professor-müəllim heyəti tərəfindən mövzunun anlaşılıq, ardıcıl, əhatəli və səlis formalarda təqdim edilməsidir;
- **seminarlar** - mövzuların mühüm aspektlərinin təhlilidir;
- **ixtisaslaşdırılmış məşğələlər** - professor-müəllim heyətinin rəhbərliyi altında problemlərin həlli və ya tapşırıqların yerinə yetirilməsidir;
- **ayrı-ayrı halların təhlili** - bu fəaliyyət daxilində magistrantlar fərdi qaydada işləyirlər. Onlar yerinə yetirməli olduqları tapşırıqlara uyğun məlumatları alırlar. Onlardan malik olduqları biliklərin kombinasiya edilməsi və əldə olan vasitələrdən istifadə edilməsi gözlənilir;
- **məsləhətlər** – hər bir magistranta onun fərdi tədris tələbatına uyğun olaraq məsləhətlərin verilməsidir.

Magistrantların fəal iştirakını sürətləndirən və stimullaşdıran aşağıdakı köməkçi tədris üsullarından istifadəyə də geniş yer verilməlidir:

- **kiçik qruplarda (team work) iş** - səlahiyyətlərin və məsuliyyətin bölüşdürülməsi yolu ilə komanda üzvlərinin fərdi işlərinin nəticələrinin yaradıcılıqla ümumiləşdirilməsi və liderin rəhbərliyi altında magistr qruplarının ümumi məsələlərinin həllinə yönəldilmiş birgə fəaliyyətdir. Qrup halında işləmək magistrantlar arasında razılaşdırılmış qarşılıqlı əlaqəni, məsuliyyəti və əməkdaşlığı stimullaşdırır;

- **işgüzar oyunlar**- mütəxəssisin gələcək professional fəaliyyətinin sosial və konkret məzmununun canlandırılması formasıdır. Rollar - müxtəlif iş yerlərində mütəxəssislərin funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar magistrantların professional fəaliyyətinin rollarla təqdim edilməsidir. Magistrantlar qruplara bölünür, onlara mövzu verilir və situasiyanı rollar üzrə oynamaq xahiş olunur. Bu, onları real iş şəraitində oxşar situasiyalara hazırladır;

- **tənqidi düşüncənin inkişafı** - yeni kreativ ideyaların irəli sürülməsi və yeni imkanların öncədən görülməsi qabiliyyətini formalaşdıran və magistrantlarda məntiqə, refleksion düşüncəyə istiqamətləndirilmiş tədris üsuludur;

- **konkret halların təhlili** - professional fəaliyyət sahəsində mövcud olan problemlə halların təhlili və daha yaxşı həlli yolları olan variantların axtarılmasıdır. Magistrantlara situasiyanın təfsilatlı və faktiki təhlili verilir. Onlar sonra kritik vəziyyəti nəzərdən keçirir, müsbət potensial praktikanı və problemləri aşkar edir və başqalarının təcrübəsini öyrənir;

- **məşq oyunları** - magistrantlara (tək və ya qrup halında) xüsusi modelləşdirilmiş tapşırıqların həll edilməsi imkanı verir ki, onlar təhlil vasitəsilə mövzunu daha yaxşı dərk etsinlər;

- **kollektiv müzakirə: “beyin hücumu (brain storming)”**. Magistrantlara problem təqdim olunur və xahiş edilir ki, onlar çox qısa müddət ərzində bu problemə mümkün qədər çox həll edilmə yolları ilə yanaşsınlar. İdeyaların toplanması, onların qruplaşdırılması və kateqoriyalar üzrə bölünməsi problemin daha da yaxşı anlaşılmasına aparır və əməkdaşlıq (kollektiv iş) hissini gücləndirir;

- **mövzuların qabaqcadan öyrənilməsi** – auditoriya məşğələsində tədris ediləcək yeni materialların magistrantlar tərəfindən qabaqcadan öyrənilməsidir;

- **təcrübə əsasında öyrənmə** - şəxsi təcrübə əsasında magistrantın dərk etmə fəaliyyətinin aktivləşdirilməsidir.

Qeyd olunan tədris metodları və üsulları tədris kurslarında istifadə edilməli və onların hər biri magistr qruplarına fərdi olaraq uyğunlaşdırılmalıdır.

Nəticə və qiymətləndirmə

Tədris prosesinin səmərəli təşkili və onun nəticələrinin müəyyən edilməsi üçün müasir qiymətləndirmə metodlarından istifadə edilməlidir. Bu məqsədlə qiymətləndirmə aşağıdakı üsullardan istifadə edilməklə kompleks şəkildə aparılmalıdır:

Magistrantların bilik səviyyəsinin qiymətləndirilməsi

Tədrisin səmərəliliyinin təmin olunması nöqtəyi-nəzərindən magistrantların zəif cəhətlərinin və daha çox diqqət yetirilməli olan məsələlərin dəqiqləşdirilməsi üçün magistrantların bilik səviyyəsinin ilkin qiymətləndirilməsi və tədrisin sonun-

da müvafiq tövsiyənin verilməsi üçün onların yekun qiymətləndirilməsi aparıla bilər. İlk və yekun qiymətləndirmə həm test, həm də yazılı formada açıq suallardan ibarət ola bilər.

İmtahanların keçirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarına (№348, Bakı şəhəri, 24 dekabr 2013-cü il) və ADİU-nun Biznesin idarə edilməsi (Master of Business Administration) Departamentinin əsasnaməsinə əsasən həyata keçirilir.

Tədris proqramının (syllabusu) tələblərinə uyğun olaraq təhsilini tam mənimsəmiş və müvəffəqiyyətlə bitirmiş magistrantlara ixtisası üzrə magistr dərəcəsi və bu dərəcəyə müvafiq olan hüquq və imtiyazlar verilir.

Magistrantlar tərəfindən tədrisin qiymətləndirilməsi

ADİU-nun Biznesin idarə edilməsi (Master of Business Administration) Departamentinin bütün magistrantlarına təqdim olunan sorğu vərəqələri ümumi və seçmə fənlərin məzmununu, fənnin tədris edilmə tərzini, tədrisin təşkilini, professor-müəllim heyətinin tədris bacarığını qiymətləndirmək imkanını verir. Sorğu vərəqələrinin təhlili nəticəsində əldə edilən məlumatlar növbəti tədris proqramlarının (syllabusların) tərtibində, tədrisin təşkilində və qiymətləndirmədə istifadə oluna bilər.

Bir çox hallarda tədris ilinin sonunda magistrantlar professor-müəllim heyətilə, Biznesin idarə edilməsi (Master of Business Administration) Departamentinin rəhbərliyi və müvafiq struktur bölmələrinin əməkdaşları ilə müzakirələrə cəlb edilə bilərlər. Bu zaman cavab reaksiyasının forması rəsmi və ya qeyri-rəsmi ola bilər.

Belə sadə, lakin səmərəli qiymətləndirmə və cavab-rəy mexanizmlərinin tətbiqi tədrisin təşkili prosesində iştirakçıların rəyinin davamlı olmasını təmin edəcəkdir.